

|                               |                                                      |
|-------------------------------|------------------------------------------------------|
| <b>Onderwerp</b>              | Uitvoeringsplan Beweeg- en Ontmoetlocaties 2023-2025 |
| <b>Portefeuillehouder</b>     | De heer P.L.S. van Steen                             |
| <b>Datum raadsvergadering</b> | 27 juni 2023                                         |
| <b>Aantal bijlagen</b>        | 1                                                    |

---

## Samenvatting

Met dit voorstel leggen wij het 'Uitvoeringsplan Beweeg- en Ontmoetlocaties 2023-2025' ter vaststelling aan u voor. Dit uitvoeringsplan is een uitwerking van de eerder vastgestelde 'Visie op beweeg- en ontmoetingsruimte', die is gebaseerd op het gedachtegoed 'Heusden bouwt samen met inwoners aan goed bereikbare beweeg- en ontmoetlocaties'. Aan de hand van de vastgestelde visie stappen we af van speeltuinen voor 0-12 jaar waar toestellen de boventoon vormen. Deze plekken transformeren we, grotendeels, naar beweeg- en ontmoetlocaties. Hier worden inwoners van 0-99+ jaar verleid om te bewegen en ontmoeten, niet alleen met speel- en sporttoestellen maar ook door de inrichting van de locatie in het algemeen.

Het uitvoeringsplan geeft kaders voor wat betreft veiligheid, ondergronden, samenwerking met groen en water en participatie en communicatie. Het bevat ook een globale planning voor de wijken, met daarbij het aantal locaties dat wordt aangepakt en het budget per wijk.

Naast de vaststelling van het uitvoeringsplan wordt voorgesteld om een uitvoeringskrediet van € 1.338.900, verdeeld over de jaren 2023 tot en met 2025, beschikbaar te stellen voor de transformatie van de locaties en de aanleg van zes kunstgras trapveldjes en het resterende beschikbare bedrag aan te wenden voor vergroening van locaties die niet worden getransformeerd.

## Aanleiding

In de raadsvergadering van 6 juli 2021 is [een motie](#) aangenomen met als onderwerp 'Voor een sportieve leefomgeving'. Deze motie draait feitelijk om het in staat stellen tot en het bevorderen van meer beweging bij alle inwoners. Het middel dat u daarbij in wil zetten zijn onze talrijke sportveldjes en speeltuintjes.

## Feitelijke informatie

### Voorgeschiedenis

In september 2022 heeft u de '[Visie op beweeg- en ontmoetingsruimte](#)' vastgesteld. In de meerjarenbegroting 2023-2026, is voor de jaren 2023-2025 voor de eerste fase van de uitvoering van de visie een bedrag gereserveerd van € 1.325.000. Dit is gedaan in het licht van de genoemde motie en diverse uitdagingen die spelen rondom de huidige speeltuintjes en sportveldjes. Het gaat dan om een beheer-/vervangingsopgave, beperkt aanbod voor 12-99+ jaar, het ontbreken van een toetsingskader voor inwonersinitiatieven, de behoefte aan sociale cohesie, de wateropgave en klimaatadaptie.

### Kaders (beleid en wettelijk)

#### *Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen*

De technische eisen voor speeltoestellen en bodemoppervlakken staan in het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen.

#### *Bouwbesluit*

Als het speeltoestel een bepaald certificaat heeft, kan hiermee worden aangetoond dat het toestel voldoet aan het veiligheidsniveau in het Bouwbesluit.

## *Beleidsplan Integraal beheer openbare ruimte 2021*

Dit gemeentelijke beleidsplan gaat in op de rol van beheer van de openbare ruimte voor bewegen en ontmoeten. Onder andere het reserveren van voldoende groene (speel)ruimte bij nieuwbouwplannen, het zorgvuldig omgaan met het verkopen van groen en het inzetten van groene elementen voor woningbouw of parkeren. Ook de verbreding van de doelgroep komt hierin aan bod.

## *Lokaal Preventieakkoord Heusden*

Met dit akkoord wordt ingezet op een goede start voor alle kinderen in onze gemeente. Een start waar zij een leven lang profijt van hebben. Het preventieakkoord beperkt zich echter niet enkel tot kinderen. Het streeft ernaar dat alle inwoners van de gemeente in goede gezondheid moeten kunnen leven. Zo kunnen zij mee blijven doen aan de samenleving. De vier pijlers van het akkoord zijn: gezonde start, gezonde geest, gezonde leefstijl en gezonde omgeving.

## *Beweeg- en Sportakkoord Heusden*

Meer mensen een leven lang met plezier laten sporten en bewegen in onze gemeente, dat is het hoofddoel van het Beweeg en Sportakkoord Heusden. Sporten en bewegen zijn niet alleen leuk en gezond, maar dragen ook bij aan een leefbare gemeente waarin het prettig wonen is en waar mensen elkaar kunnen ontmoeten.

## *Startnotitie Eenzaamheid*

In de startnotitie staat beschreven dat de gemeentelijke inzet op het gebied van eenzaamheid als collectief preventief wordt gezien. Doel is vooral de nulde (gewone leven) en eerste lijn te versterken op het thema eenzaamheid.

## Overige informatie

Vanuit het genoemde visiedocument is toegewerkt naar het nu voorliggend uitvoeringsplan. In dit uitvoeringsplan wordt de huidige situatie beschreven van de speeltuinen voor wat betreft aantal locaties, aantal toestellen en spreiding over de wijken. Daarnaast ook het type toestellen, ondergronden en de inventariswaarde hiervan. Het uitvoeren van de visie zal zorgen voor een daling in het aantal locaties en een verschuiving in het type toestellen en ondergronden. Zo krijgen we meer toestellen die voor oudere leeftijdsgroepen zijn. Terwijl we qua ondergronden minder rubberen tegels gaan zien en meer gras. De transformatie naar beweeg- en ontmoetlocaties is niet bedoeld als een bezuiniging op de kosten voor deze locaties. De huidige inventariswaarde<sup>1</sup> is als uitgangspunt genomen voor de bepaling van het benodigde budget voor de transformatie.

Het uitvoeringsplan geeft kaders die zorgen voor duidelijkheid bij inwoners en uitvoerders:

- selectie ondergronden op basis van valhoogte en (natuurlijke)uitstraling van een ruimte;
- type handeling en frequentie van veiligheidsmaatregelen die worden genomen door interne en externe partijen;
- vergroenen van locaties die ontdaan worden van toestellen;
- kansen en beperkingen in samenwerking met water/wadi's;
- wijkgerichte aanpak op het gebied van transformaties en verwijdering van locaties;
- integratie van wijkinitiatieven in de uitvoering en richtlijnen op gebied van beheer en kosten;
- communicatie- en participatietraject met stappenplan wanneer welke informatie wordt opgehaald en bij welke doelgroep.

Verder is er een begroting in opgenomen. Daarin staat hoeveel geld er ongeveer per wijk beschikbaar is voor de eerste periode van 2023 t/m 2025. Ook wordt op basis van de huidige prijzen een doorkijk gemaakt naar de kosten voor de tweede en derde periode. Een voorstel voor deze gelden volgt begin 2025, samen met een actualisatie van het uitvoeringsplan. Dit gebeurt dan aan de hand van resultaten in de gelopen trajecten en transformaties en zal gaan over de periode 2026 en verder. De hiervoor

---

<sup>1</sup> Huidige cataloguswaarde van de toestellen als ze nu opnieuw aangeschaft zouden moeten worden.

benodigde middelen kunnen dan bij de integrale afweging rondom de voorjaarsnota 2025 worden betrokken.

Voor de periode van 2023-2025 is voor aanschaf en vervanging van toestellen e.d. een totaal bedrag nodig van € 1.097.000. Daarnaast staat ook de aanleg van kunstgras trapveldjes op de planning.

In het uitvoeringsplan is actief de verbinding met andere opgaven gezocht. Hierdoor zijn de kansen direct zichtbaar, bijvoorbeeld op het gebied van vergroening. In de aanlevering van de tekst voor de Voorjaarsnota 2022 was er enkel de focus op de transformatie van speeltuinen naar beweeg- en ontmoetlocaties. Voor een volledige uitrol van het uitvoeringsplan stellen we hierna voor om aanvullende financiële middelen beschikbaar te stellen voor het vergroenen van locaties die worden opgeheven en dus niet worden getransformeerd.

### *Vergroenen van niet-getransformeerde locaties*

Voor het groen herinrichten van de locaties die worden ontdaan van speeltoestellen en niet worden getransformeerd is geen budget gereserveerd. Met de opgaven die er zijn op het gebied van groen en klimaatadaptie willen we de kans om te vergroenen direct pakken. Hierbij laten we deze plekken met meer waarde voor natuur en omwonenden achter. Zoals in het plan beschreven staat valt hier te denken aan moes-/kruiden-/bloementuinen en het aanplanten van bomen en struiken. Ook het achterlaten van een open grasveld behoort tot de opties. Kosten hiervoor lopen uiteen van € 3 p/m<sup>2</sup> (voor egaliseren en inzaaien gras) tot € 20 p/m<sup>2</sup> voor egaliseren, bemesten en beplanten. Omdat de opties te zijner tijd met de omwonenden worden besproken, gaan we uit van een gemiddelde prijs van € 13 p/m<sup>2</sup>. Inrichting voor grotere locaties worden uitbesteed aan een ontwerp bureau. Hiervoor rekenen we met de gemiddelde prijs en een toeslag van € 4 per m<sup>2</sup>. Voor de periode tot en met 2025 staan 23 locaties op de planning voor groene herinrichting. Zij hebben een geschatte gemiddelde oppervlakte<sup>2</sup> van 344 m<sup>2</sup>. Dit komt neer op een totaal bedrag van € 163.846.

### *Kunstgras trapveldjes*

Voetbaldoeltjes staan veelal op natuurlijke grasvelden. Bij intensief gebruik neemt de kwaliteit van deze trapveldjes snel af. Gras verdwijnt en er ontstaan kuilen en plasvorming. Gebruikers van deze populaire trapveldjes uiten regelmatig hun ongenoegen over deze plekken. Het verzetten van de doeltjes heeft vaak maar een tijdelijk effect. Vanwege de populariteit ontstaan snel weer nieuwe kuilen en kale grond. Ook het opnieuw inzaaien van het gras blijkt uit ervaring niet het gewenste effect te hebben. Het leggen van kunstgras kan dan een uitkomst bieden. Momenteel zijn dertien trapveldjes in slechte staat. Het leggen van kunstgras kan conflicteren met de (natuurlijke) uitstraling van een locatie. Er is daarom kritisch gekeken welke oplossing voor welk veld geschikt is. Hierbij is gelet op omliggend groen, gebruik, ligging in de wijk, totale inrichting van de locatie en de ligging ten opzichte van andere (potentiële) trapveldjes. Het aanleggen van de kunstgras trapveldjes zal naar verwachting niet leiden tot een merkbare vermindering in groenonderhoud. Enerzijds scheelt het maaiwerk en eventueel inzaaien van locaties, anderzijds is het bijhouden van het groen rondom het trapveldje bewerkelijker.

Zes trapveldjes zijn geselecteerd om in de komende drie jaar te voorzien van kunstgras. Het gaat om de volgende trapveldjes:

- Bizetlaan, Vlijmen - Vijfhoeven
- Breeveldpark/School, Drunen - Venne-West
- de Mississippi, Drunen - Venne-West
- Hensiuspad, Drunen - Venne-Oost
- Ostadeplein, Drunen - Venne-Oost
- Schaepmanlaan, Vlijmen - Vijfhoeven

Met de aanleg van deze veldjes is een totaalbedrag van € 241.900 gemoeid en ze zullen dan in 2023 t/m 2025 worden aangelegd. Per locaties kijken we naar de grootte en plaatsing. De trapveldjes worden niet groter dan 400 m<sup>2</sup> per locatie.

<sup>2</sup> De locaties zijn gemaximaliseerd op 1.000 m<sup>2</sup>; drie locaties zijn groter dan deze oppervlakte.

**Afweging**

Met het vaststellen van het 'Uitvoeringsplan Beweeg- en Ontmoetlocaties 2023-2025' geeft u concreet invulling aan uw wens om meer leeftijdsgroepen de mogelijkheid te bieden om te bewegen in de openbare ruimte. Hierdoor komt het budget uit de meerjarenbegroting beschikbaar voor de eerste periode van de uitvoering. Het uitvoeringsplan vaststellen geeft ook kaders voor inwonersinitiatieven. Door dit nu te doen, kan het momentum worden gebruikt rondom de grote opgave voor wat betreft noodzakelijke renovaties van de huidige speeltuinen. Ook kunnen er combinaties worden gemaakt met andere werkzaamheden in de openbare ruimte en inwonersinitiatieven die al lange tijd spelen. Wij stellen u dan ook voor om het 'Uitvoeringsplan Beweeg- en Ontmoetlocaties 2023-2025' vast te stellen en de hiervoor benodigde middelen beschikbaar stellen zoals in de hierna volgende paragraaf. Inzet van middelen is aangegeven.

**Inzet van middelen**

Zoals hiervoor is vermeld, is in de gemeentelijke begroting voor de jaren 2023-2025 een investeringsbedrag van € 1.325.000 opgenomen voor uitvoering van de eerste fase van de visie. Voor de hieruit voortvloeiende kapitaallasten is een stelpost 'Investeringsbudget bewegen en ontmoeten' opgenomen. Daarnaast wordt het voor de vervanging van speelvoorzieningen structureel in de begroting beschikbare bedrag van € 20.000 bij dit voorstel ingezet voor dekking van de lasten behorende bij dit uitvoeringsplan.

De kosten voor het transformeren van de huidige speeltuinen naar beweeg- en ontmoetlocaties, de kosten voor de aanleg van de trapveldjes en de hieruit voortvloeiende kapitaallasten zijn opgenomen in onderstaande tabel. Ook zijn de geraamde kosten voor het vergroenen van niet getransformeerde locaties in de jaren weergegeven.

| <b>berekening kapitaallasten</b>                      | <b>Investeringsbedrag</b> | <b>2023</b>   | <b>2024</b>   | <b>2025</b>    |
|-------------------------------------------------------|---------------------------|---------------|---------------|----------------|
| <b>investering toestellen 2023</b>                    | 136.456                   |               | 7.914         | 7.860          |
| <b>investering toestellen 2024</b>                    | 176.000                   |               |               | 10.208         |
| <b>investering toestellen 2025</b>                    | 784.544                   |               |               |                |
| <b>investering trapveldjes 2023</b>                   | 80.633                    |               | 4.845         | 4.811          |
| <b>investering trapveldjes 2024</b>                   | 80.633                    |               |               | 4.845          |
| <b>investering trapveldjes 2025</b>                   | 80.633                    |               |               |                |
| <b>Totaal kapitaallasten 2023-2025</b>                | <b>1.338.900</b>          | <b>-</b>      | <b>12.759</b> | <b>27.724</b>  |
| <b>omzetting vervangingsbudget speelvoorzieningen</b> |                           | 20.000        | 20.000        | 20.000         |
| <b>Beschikbaar in meerjaren begroting</b>             |                           |               | 13.000        | 46.000         |
| <b>positief saldo</b>                                 |                           | <b>20.000</b> | <b>20.241</b> | <b>38.276</b>  |
| <b>bijkomende kosten vergroenen</b>                   | 163.846                   | 14.247        | 28.495        | 121.104        |
| <b>structureel effect uitvoeringsplan</b>             |                           | <b>5.753</b>  | <b>-8.254</b> | <b>-82.827</b> |

De kapitaallasten, zoals hierboven opgenomen, kunnen op basis van de huidige planning worden gedekt uit de beschikbare middelen. Omdat nog onbekend is hoe de locaties zullen worden ingericht, vormen de opgenomen kapitaallasten een indicatie. Na uitvoering van de eerste transformaties zal er meer duidelijkheid komen over de inrichting van de locaties en hoe de nu gehanteerde afschrijvingstermijnen zich verhouden tot de aard van de investeringen. Dan kan ook een beter beeld worden gegeven van de kapitaallasten. Het totale investeringsbedrag van € 1.338.900 wordt conform de in bovenstaande tabel weergegeven jaarbedragen uitgesplitst over de jaren 2023 tot en met 2025.

De kosten voor de vergroening, nu geraamd op een totaal bedrag van € 163.846, verspreid over de jaren 2023 t/m 2025, kunnen niet worden aangemerkt als investering en vormen daarmee kosten die ten laste van de exploitatie komen. Voor deze kosten zijn binnen de exploitatie geen afzonderlijke

budgetten beschikbaar in de begroting. Rekening houdend met de gemaakte planning voor vergroening en het restant van de beschikbare middelen ontstaat er vanaf 2024 een nadelig effect. Het voorstel is om de in de bovenstaande tabel als positief saldo gepresenteerde bedragen, van € 20.000 in 2023 en oplopend tot € 38.276 in 2025, als maximaal beschikbare bedragen aan te houden voor vergroening. Zo ontstaat geen nadelig effect op de meerjarenbegroting. Op basis van opgedane ervaringen met vergroening kan, indien noodzakelijk, op een later moment bij de voorjaarsnota een voorstel gedaan worden voor extra middelen.

Voor (buurt)verenigingen zijn er diverse mogelijkheden om subsidies aan te vragen, crowdfunding-acties te starten of sponsoren te zoeken. Daarnaast beschikt elke Buurt Bestuurt over een eigen werkbudget. Al deze middelen dienen als een plus op de locaties en worden daarom niet meegerekend in de financiering van het uitvoeringsplan, kunstgras op de trapveldjes of de vergroening van locaties die niet-getransformeerd worden.

De implementatie van het uitvoeringsplan vergt ambtelijke capaciteit. Sinds 1 maart is er een beleidsmedewerker Sport & Bewegen aangesteld die, onder andere, de uitvoering van het plan op zich neemt. Het gaat daarbij vooral om het participatietraject en projectmanagement. De fysieke transformatie van de locaties wordt gedaan door leveranciers. Het aantal locaties en toestellen zal naar verwachting afnemen. Tegelijkertijd is er meer ruimte voor groen. Dit betekent een verschuiving in werkzaamheden voor de buitendienst. Zij staan ook aan de lat voor het verwijderen en afvoeren van de toestellen. Zodra locaties aan de beurt zijn, zal dit tijdelijk een extra inspanning vergen. De kosten voor het afvoeren zijn al meegenomen in het voorstel.

## Risico's

De uitvoering kent een risico op het gebied van imago. Hoewel er grotere, natuurlijkere plekken met meer speelwaarde terugkomen, kan het weghalen van een enkel toestel dichtbij huis door inwoners toch als vervelend worden ervaren. Een goede communicatie richting onze inwoners is daarom van groot belang. Door op wijk-/kernniveau het gesprek aan te gaan en de nieuwe locaties zoveel mogelijk klaar te hebben voordat oude locaties verdwijnen, proberen we dit zoveel mogelijk te voorkomen. In verband met keuringen en veiligheid kan het echter voorkomen dat een toestel moet worden verwijderd zonder dat er direct een alternatief voor is.

Op dit moment hebben we nog geen inzicht in de exacte impact op de kosten van onderhoud groen/speelsterreintjes, voor zover we nu kunnen inschatten gaan we ervan uit dat binnen de bestaande budgetten gebleven kan worden.

## Procedure / vervolgstappen

Wanneer u besluit conform ons voorstel zullen wij gemeentebreed gaan communiceren over de visie en de concrete invulling hiervan. Ook starten we met de participatietrajecten in de eerste wijken.

## Voorgenomen besluit

Wij stellen u voor bijgaand besluit vast te stellen.

Het college van Heusden,  
de secretaris,

de burgemeester,

mr. H.J.M. Timmermans

drs. W. van Hees

## Bijlage:

- Uitvoeringsplan Beweeg- en Ontmoetlocaties 2023-2025

De raad van Heusden in zijn openbare vergadering van 27 juni 2023;  
gezien het voorstel van het college van 23 mei 2023;  
gelet op de beraadslaging;

## **b e s l u i t :**

- het 'Uitvoeringsplan Beweeg- en Ontmoetlocaties 2023-2025' vast te stellen;
- een uitvoeringskrediet van € 1.338.900, verdeeld over de jaren 2023 tot en met 2025, beschikbaar te stellen voor de transformatie van de locaties en de aanleg van zes kunstgras trapveldjes;
- de hieruit voortvloeiende kapitaallasten te dekken uit de in de begroting opgenomen stelpost 'Investeringsbudget bewegen en ontmoeten';
- het resterende beschikbare bedrag na omzetting van de stelpost als maximum aan te wenden voor vergroening.

de griffier,

de voorzitter,

drs. F.E.H.M. Backerra

drs. W. van Hees